

Vill du veta mer?

LÄSTIPS

Ahlzen, Christina, *Räkna med jämlikhet*, ID förlag, 2015

Al-Zubaidi, Yamam, *Statistikens roll i arbetet mot diskriminering*, Diskrimineringsombudsmannen, 2011/187, 2012

OM MEDIDA

MEDIDA drivs av Christina Ahlén. Sedan 2009 arbetar hon med att utveckla metoder mäta, analysera och utveckla jämställdhet inom ramen för en långsiktig hållbar verksamhetsutveckling.

BEHÖVER NI STÖD I ERT JÄMSTÄLLDHETSARBETE?

Läs mer på:
www.medida.se

JÄMLIKHETSRESAN är ett konkret verktyg för att utveckla jämställdhet och jämlikhetsarbetet i er organisation. Läs mer och ladda ned en provversion på:
www.jamlikhetsresan.se

Christina Ahlén
christina@medida.se
+46 70 221 14 53

medidas
metoder

Kom igång med att mäta intersektionellt

medida.se

Att mäta intersektionellt

Intersektionalitet och hänsyn till fler diskrimineringsgrunder än bara kön blir allt mer aktuellt inom jämställdhetsarbetet. Samtidigt bygger mycket av det arbete som sker i organisationer på möjligheten att mäta och följa upp. I jämställdhetssammanhang är könsuppdelad statistik därför en nyckelfaktor i utvecklingsarbetet.

Hur gör vi då när det inte är tillräckligt att mäta kön?

Vad har vi för möjligheter att mäta intersektionellt?

Här kommer några tips:

■ Ta reda på vilka diskrimineringsgrunder/orsaker som är intressanta i sammanhanget.

Att mäta intersektionellt är inte att dela upp statistiken på så många faktorer som möjligt. Om exempelvis ålder inte är en relevant faktor i sammanhanget tillför det väldigt lite att dela upp efter ålder. För ett intersektionellt arbete krävs att vi väljer strategiskt och motiverar våra val – och våra bortval, och att vi erkänner och så långt vi kan hanterar konsekvenserna av det.

Börjad därför alltid med att tänka efter vad som är relevant för din fråga i ditt sammanhang och för det syfte du gör mätningen. Undersök sedan vad som kan mätas och vad som behöver hanteras på andra sätt än med hjälp av siffror.

■ Precisera den grupp som diskrimineras

Inom samhällsvetenskapen är samband aldrig hundra procentiga. Vissa kvinnor tjänar mer än män och vissa personer med funktionsnedsättning kan röra sig obehindrat i samhället. En nyckelfråga i intersektionell analys, särskilt om du inte lyckas ta fram siffror på allt du tror är relevant, blir att fundera över variationer inom gruppen. Om du har tillgång till statistik per juridiska kön behöver du fundera över vilka kvinnor och vilka män som omfattas av det du ser, och vilka som bryter mot mönstret. Detta hjälper dig med orsaksanalysen: kanske finns olika orsaksbilder bakom olika grupper som utsätts för samma typ av diskriminering?

■ Gör en orsaksanalys!

Statistik är ett bra sätt att identifiera vilka grupper som är diskriminerade eller exkluderade i någon form. Men intersektionalitet handlar inte om att synliggöra att fler egenskaper än kön kan vara relevanta i sammanhanget, utan också om att synliggöra den struktur och de processer som skapar exkluderingen. Stannar du med bara siffrorna faller du i fällan att peka ut den drabbade gruppen, snarare än att synliggöra strukturen, vilket är motsatsen till intersektionellt och normkritiskt tänkande.

Genom att synliggöra orsakerna till skillnader flyttar du fokus till de strukturer och processer som skapar diskriminering och exkludering. Du synliggör både konkreta faktorer och normativa föreställningar. Dessutom får du en mycket bättre förståelse av fenomenet som helhet.

Men kom ihåg att stämma av att de orsaker du finner är korrekta, och stämmer även i ditt sammanhang, och inte bara uttryck för föreställningar du har.

■ Formulera problemet!

En skillnad är ett problem först när den ökar ojämlikheten inom det område du studerar. Formulera därför problemet med utgångspunkt i de konsekvenser skillnaden får, för den eller de grupper som diskrimineras.

Med hjälp av orsaks- och konsekvensanalys får du en intersektionell och normkritisk analys av din statistik, även om du bara lyckas mäta en av de faktorer som du ser som relevanta.

■ Agera och följ upp!

Med kunskap följer ett ansvar. Därför måste synliggörande av skillnader följas av åtgärder, och du måste göra vad du kan för att säkerställa att åtgärderna faktiskt är effektiva. Därför bör du redan när du mäter fundera över hur och när du ska följa upp och vad du hoppas uppnå!

Lycka till!